

Nacionālais veselības dienests

Informācija ģimenes ārstiem par jaunu kolorektālā jeb zarnu vēža skrīninga testu

no 2019. gada 1. oktobra

Fakti par zarnu vēzi

- ✓ Resnās un taisnās zarnas vēzis ir trešā biežākā onkoloģiskā slimība Latvijā.
- ✓ 94 % iedzīvotāju diagnoze tiek noteikta pēc 50 gadu vecuma.
- ✓ Tikai 32 % gadījumu slimība tiek diagnosticēta I un II stadijā.
- ✓ 16 % iedzīvotāju ir veikuši skrīninga izmeklējumus.
- ✓ 5 gadu dzīvildze IV stadijā slimībai ir 10 % gadījumu, bet I stadijā – 68 % gadījumu.

Jaunajā zarnu vēža skrīninga testa komplektā ietilpst:

- ✓ Motivējoša informācija pacientam latviešu vai krievu valodā.
- ✓ Testējamā materiāla savākšanas pamācība latviešu vai krievu valodā.
- ✓ Testējamā materiāla savākšanas inventārs.
- ✓ Testējamā materiāla savākšanas un transporta kontainers.
- ✓ Aploksne testa parauga nodošanai.
- ✓ Nosūtījums laboratorijai testa veikšanai.

- ➔ Ar jauno zarnu vēža skrīninga testu (asiņu noteikšana fēcēs no vēdera izejas ar imūnkīmijas metodi) reizi divos gados personām no 50-74 gadiem var diagnosticēt zarnu vēzi agrīnā stadijā vai atrast pirmsvēža stāvokļus!
- ➔ Turklāt pirms testa veikšanas netiek noteikti diētas ierobežojumi, un tas jāveic no vienas vēdera izejas!

Testa komplektu piegāde

Pieprasījumu veic telefoniski, zvanot pa tālruni **29904278** vai elektroniski, rakstot uz e-pastu **fit@laboratorija.lv**.

- ✓ Testa komplektu piegādi veic SIA "Centrālā laboratorija".
- ✓ Testu pasūtīšana un piegāde tiek uzsākta no 2019. gada 16. septembra.
- ✓ Piegāde notiek ne biežāk kā reizi 2 nedēļās.
- ✓ Piegādātājs saskaņo saziņas veidu un piegādes laiku ar ģimenes ārsta praksi.

Testa komplektu uzskaitē

- ✓ Praksē jāuzglabā dokumenti par testu piegādi (pieņemšanas/nodošanas akts).
- ✓ Par pacientiem izsniegtu testa komplektu ģimenes ārsta apmeklējuma laikā ambulatorā pacienta talonā jānorāda manipulācija – **"60125-I-Fobt testa izsniegšana pacientam ģimenes ārsta praksē"** un blakusdiagnoze **Z12.1**.
- ✓ Ja testa izsniegšana veikta bez ārsta apmeklējuma ģimenes ārsta praksē, tad ambulatorā pacienta talonā jānorāda manipulācija **"60125-I-Fobt testa izsniegšana pacientam ģimenes ārsta praksē"**, aprūpes epizodes veids - **7**, pamatdiagnoze - **Z12.1**.

Veikto testa komplektu nogāde uz laboratoriju

- ✓ Nogāde uz laboratoriju no ģimenes ārsta prakses tiek veikta reizi nedēļā.
- ✓ Testu nodošanas laiku Piegādātājs saskaņo ar ģimenes ārsta praksi.
- ✓ Testējamā materiāla paraugu pacienti var nodot arī SIA "Centrālā laboratorija" pieņemšanas punktos, kas minēti nosūtījuma veidlapas aizmugurē.
- ✓ Fēču imūnķīmiskā testēšana laboratorijā tiek uzsākta no 2019. gada 1. oktobra.

Testu rezultātu paziņošanas kārtība

- ✓ Testu rezultātu paziņošana tiek veikta 3 darba dienu laikā pēc testa saņemšanas laboratorijā.
- ✓ Ģimenes ārsta prakse vienojas ar SIA "Centrālā laboratorija" par to, kādā veidā prakse saņem rezultātus (elektroniski vai rezultātu izdrukas).
- ✓ Pozitīva rezultāta gadījumā ģimenes ārsts informē pacientu par tālāko izmeklējumu nepieciešamību.
- ✓ Pacients saņem informāciju par pozitīva izmeklējuma rezultātu, atbilstoši norādītajam saziņas veidam uz testa komplekta nosūtījuma.

Pacienta nosūtīšanas kārtība uz tālākiem izmeklējumiem

- ✓ Ja testa rezultāts ir pozitīvs, pacients ir jānosūta uz kolonoskopiju.
- ✓ Pacientam jāiesniedz veidlapa 0/27u, kurā tiek norādīta 74. pacientu grupa un pamatdiagnoze **C18-C21** un blakusdiagnoze - **Z12.1**.
- ✓ Nosūtījumā jāiekļauj informācija, ka izmeklējums nepieciešams, pamatojoties uz FIT skrīninga izmeklējuma pozitīvo rezultātu.

Nepieciešamā informācija pacientiem par tālākajiem izmeklējumiem

- ✓ Pacients jāinformē par sagatavošanās procesu kolonoskopijas izmeklējumam.
- ✓ Pacients jāinformē, ka, pierakstoties reģistratūrā, pacientam ir jāsniedz informācija, ka kolonoskopija ir nepieciešama pēc veiktā skrīninga izmeklējuma rezultāta.
- ✓ Izmeklējumu ārstniecības iestādes nodrošina 30 dienu laikā no pieraksta brīža, ja sniegta informācija, ka nepieciešams pēcskrīninga izmeklējums.
- ✓ Pakalpojums tiek apmaksāts pēc principa "nauda seko pacientam".
- ✓ Informācija par ārstniecības iestādēm, kas nodrošina pēcskrīninga kolonoskopijas, ir pieejama NVD interneta vietnē www.vmnvd.gov.lv - "Veselības aprūpes pakalpojumi" - "Profilaktiskās pārbaudes" - "Pieaugušajiem" - "Vēža savlaicīgas atklāšanas programma" - "Papildu izmeklējumi pēc skrīninga".

Ja kolonoskopijā apstiprinās aizdomas par onkoloģisku slimību, pacients tālāku pakalpojumu saņemšanai jānosūta pie ķirurga uz konsultāciju specializētā ārstniecības iestādē kā "zaļā koridora" pacients, veidlapā 0/27u norādot pamatdiagnozi **C18 - C21** un blakusdiagnozi **Z03.118 - Z03.121**.

Ģimenes ārsta praksē līdz šim iepirktos testus var lietot **līdz 2019. gada 1. decembrim!** Pēc tam līdzšinējā slēpto asiņu testa apmaksā ģimenes ārstu praksēs tiks pārtraukta.